

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad:	Gorffennaf 16 2019
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad yr Aelod Cabinet Oedolion, Iechyd a Llesiant
Pwrpas:	Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad
Aelod Cabinet:	Y Cynghorydd Dafydd Meurig
Swyddog Cyswllt:	Morwena Edwards, Cyfarwyddwr Corfforaethol

1. CYFLWYNIAD

- 1.1.** Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel yr Aelod Cabinet Oedolion, Iechyd a Llesiant. Bydd hyn yn cynnwys adrodd ar Flaenoriaethau Gwella'r adran, amlinellu'r lle mae'r mesurau perfformiad arni; a'r diweddaraf o ran cynlluniau arbedion a thoriadau.
- 1.2.** Byddwn yn eich atgoffa fod yr holl faterion eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfod herio perfformiad oedd hefyd yn cynnwys cynrychiolwyr o'r Pwyllgorau Craffu perthnasol.
- 1.3.** Ar y cyfan, rwy'n fodlon gyda pherfformiad y mesurau yr wyf yn gyfrifol amdanynt.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1 Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.

3. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

3.1. Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad effeithiol.

4. BLAENORIAETHAU'R ADRAN

4.1 Cyflwynir isod adroddiadau cynnydd cryno ar raglenni gwella'r Adran fel sydd wedi eu nodi yng Nghynllun Y Cyngor 2018 - 2023. Mae cynlluniau gweithredu wedi cael eu paratoi gan yr Adran ar gyfer y 3 blaenoriaeth, a cherrig milltir ar gyfer y cyfnod wedi eu gosod.

4.2 Mae'n bwysig i mi dynnu sylw aelodau at y **gydblethiad** sydd rhwng y prosiectau isod a'r trawsffurfio ehangach sy'n deillio o raglen **Cymru Iachach**. Fel bydd aelodau yn ymwybodol, mae Rhanbarth Gogledd Cymru wedi llwyddo i ddenu adnoddau ychwanegol unwaith ac am byth gan Lywodraeth Cymru. Y rhai mwyaf perthnasol o ran y maes gwaith hwn ydi, Trawsffurfio Cymunedol, Anableddau Dysgu ac Iechyd Meddwl. Rydym yn cydweithio ar y rhaglenni yma gyda'r Bwrdd Iechyd (Ardal Gorllewin) a Chyngor Ynys Môn. Mae'r Grŵp Integredig sydd yn arwain y Rhaglen yma yn adrodd i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Môn a Gwynedd. Ein bwriad felly yw ceisio dod a'r ffrydiau gwaith isod a'r rhaglen drawsffurfio yma gyda'i gilydd lle'n addas.

4.3 Felly gyda'r cyd-destun hynny, dyma grynodedeb o'r cynnydd ar gyfer y Prosiectau o fewn Cynllun y Cyngor.

4.3.1 Pwrpas y Prosiect **Ail Ddylunio Gwasanaethau Gofal** yw sicrhau ein bod yn gweithio mewn ffordd sy'n canolbwyntio ar yr hyn sy'n bwysig i bobl sy'n derbyn gwasanaethau iechyd a gofal drwy dreialu a datblygu ffyrdd newydd ac arloesol o weithio.

4.3.2 Byddwch yn ymwybodol bod y 5 Tîm Ardal wedi eu sefydlu ac erbyn hyn mae'r Adran yn adrodd bod y Timau yn profi sefydlogrwydd ac wedi cychwyn adnabod blaenoriaethau penodol o fewn pob ardal. Ar gyfer y mesur **OED23 Canran o bobl hŷn a phobl gydag anableddau corfforol lle gweler cynnydd mewn cyflawni'r hyn sydd yn bwysig**, mae 85 asesiad wedi ei gwblhau hyd yma eleni. O'r 85 asesiad, mae 82.4% (sef 70) o gleientiaid Gwynedd yn nodi ein bod wedi gwneud be sy'n bwysig iddynt. Mae gwaith pellach i'w wneud i sicrhau fod y data sydd yn cael ei gasglu yn gyflawn, a'i fod hefyd yn adlewyrchu'n llawn y rhwystrau sy'n bodoli. Er mwyn edrych ar hyn, mae grŵp tasg wedi ei sefydlu i wneud y gwaith o sicrhau bod y data yn fwy cyflawn ac ein bod yn adrodd yn gywir, byddaf yn adolygu'r mesurydd gyda'r adran yn gyson. Wrth gwrs y wybodaeth tu cefn i'r mesurydd sydd bwysicaf ac mae'r Adran yn mynd ati i gasglu'r storïau lle nad ydym wedi bod yn llwyddiannus wrth gyflawni 'beth sydd yn bwysig'. Mae rhaglen gefnogaeth nawr wedi ei lunio i gefnogi staff ac arweinwyr y 5 Ardal er mwyn eu cefnogi ymhellach gyda'r siwrnai o ran ymarfer dda a newid diwylliant. Rwyf yn gweld brwdfrydedd amlwg o fewn timau a gan reolwyr i ddileu'r rhwystrau sy'n ein hatal rhag cyflawni'r hyn sy'n bwysig i bobl. Drwy wneud hyn rydym yn edrych ar berfformiad drwy lygaid pobl.

- 4.3.3** Nodir bod yr elfen ieithyddol wedi ei godi gan nifer o'r timau gyda'r pryder ei fod yn anodd iawn cadw cydbwysedd ieithyddol o fewn tîm Integredig. Nodir fod tueddiad i drafodaethau, sydd yn cynnwys cyd-weithwyr di Gymraeg, cael eu cynnal yn uniaith Saesneg. Nodir fod hyn yn bryder ac y bydd yr adran yn edrych ar y mater fel blaenoriaeth dros y flwyddyn i ddod. Mae'r Cyfarwyddwr yn dilyn y mater i fyny drwy ei chysylltiadau gyda'r Bwrdd Iechyd a'r Fforwm Mwy Na Geiriau Gogledd Cymru. Awgrymaf i'r aelodau ystyried os ydynt yn credu y byddai hwn yn fater gall is grŵp Iaith Gymraeg o'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ei ystyried fel prosiect penodol.
- 4.3.4** Nodir mai un o brif bryderon yr Adran yw bod diffyg gwelyau asesu ar gyfer unigolion â dementia yn Ysbyty Cefni, Llangefni. Yn ogystal mae diffyg nyrsys CPN ar draws Gwynedd. Mae'r diffyg hwn yn dal nifer o ddatblygiadau yn ôl, gan fod hi'n gynyddol anodd i gynnal unigolion gydag anghenion dwys yn ein cymunedau heb y gefnogaeth arbenigol hon. Mae diffyg meddygon sydd yn gallu gwneud asesiadau "Section 12" hefyd yn creu problemau o ran y maes Iechyd Meddwl. Mae'r Cyfarwyddwr wedi ysgrifennu at y Bwrdd Iechyd i godi'r materion unwaith eto a noder bod cyfarfod wedi'i drefnu rhwng Cyngor Gwynedd a'r Bwrdd Iechyd er mwyn trafod hyn fel mater o frys.
- 4.3.5** Yn ogystal â'r problemau uchod, bu i'r gwasanaeth amlygu bod rhai rhwystrau wrth geisio canfod llety addas ar gyfer oedolion ifanc gydag anabledau corfforol yn anodd a'u bod yn edrych ar gyfleoedd gyda'r Adran Tai yn ogystal ag edrych ar ddatblygiadau sydd ar y gweill neu newydd eu hagor i weld os oes modd ystyried defnydd mwy hyblyg ohonynt. Yn amlwg, byddaf yn gofyn am ddiweddariadau rheolaidd gan y Gwasanaeth ar y mater ac yn sicrhau bod y materion yma yn derbyn sylw o fewn ein Strategaeth Cartrefi i Bobl Gwynedd.
- 4.3.6** Bu i'r Adran amlygu yn ogystal rhai materion Diogelu. Byddwch yn ymwybodol o'r broblem 'Llinellau Cyffuriau' sydd yn her ar draws Gogledd Cymru. Bu i'r Adran amlygu eu bod yn dechrau gweld enghreifftiau o 'Llinellau Cyffuriau' a 'Cuckooing' o fewn y maes pobl hyn. Yn amlwg mae hyn yn sefyllfa bryderus ac mae'r Adran yn gweithio gyda'r Gwasanaeth Dysgu a Datblygu i adnabod sut i gefnogi'r gweithlu gyda'r math yma o achosion. Byddaf yn ogystal yn uchafu'r mater gyda Phanel Strategol Diogelu'r Cyngor.
- 4.3.7** Mae peth llithriad yn erbyn mesurau perfformiad y maes diogelu gyda'r mesurydd **'Canran y cyfeiriadau diogelu oedolion wedi eu cwblhau yn ystod y flwyddyn lle mae'r risg wedi ei reoli' yn 69%**. Mae gwaith o graffu'r wybodaeth gefndirol wedi digwydd a deallaf fod y dirywiad yma yn ymwneud a 6 unigolyn oedd yn gwrthod ymyrraeth. Wrth eithrio'r unigolion yma o'r mesurydd mae'r perfformiad yn 84% sydd yn parhau yn gadarnhaol er y llithriad. Bu i'r Adran amlygu bod peth rhwystredigaeth mewn perthynas â threfniadau cyfeirio materion Diogelu, er enghraifft dogfennaeth faith a'r pwyslais ar lenwir ffurflenni. Mae'r Adran am fynd ati felly i gynnal ymyrraeth 'Ffordd Gwynedd' i adnabod y broblem a sicrhau bod ein trefniadau yn effeithiol ac yn canolbwyntio ein hymdrechion ar yr unigolyn. Edrychaf ymlaen at gael eich diweddarau. Mae hyn eto yn adlewyrchu'r newid diwylliant sydd ar waith o fewn yr Adran.

Mae'r rhaglen o fuddsoddi yng nghartrefi gofal y Cyngor yn parhau gyda'r bwriad o sicrhau gofal addas yn lleol. Mae'r unedau dementia arbenigol yma yn rhan o

ymdrechion ar y cyd rhwng Y Cyngor a'r Bwrdd Iechyd i sicrhau bod pobl hyn yn cael mynediad i ofal arbenigol a gwasanaethau iechyd y maent eu hangen o fewn eu cymunedau.

4.3.8

4.3.9 Mae'r **Gwasanaeth Anableddau Dysgu** yn parhau i fesur '**Beth sy'n bwysig gyda pherfformiad y flwyddyn hyd yma yn 63.6%**'. Mae'r gwasanaeth wedi bod yn gweithio ar addasu'r mesurydd yma er mwyn sicrhau ein bod yn adrodd yn gyflawn a bellach mae categori "rhannol" yn cael ei nodi. Mae hyn wedi arwain at fesurydd sydd yn cyfleu perfformiad mwy realistig, serch hyn, mae'r gwasanaeth yn parhau i adolygu'r deilliannau yn well ac yn canolbwyntio ar adnabod y stori tu ôl i'r hyn sydd yn bwysig i unigolion. Y prif themâu o ran y rhwystrau sydd wedi eu hadnabod yw:- problemau gyda threfniadau Gofal Iechyd Parhaus, materion llety i rai unigolion ac yr angen i wella cyfleoedd gwaith addas. Mae'r gwasanaeth yn gweithio ar adnabod datrysiadau i'r rhwystrau uchod a byddaf yn monitro'r sefyllfa yn rheolaidd.

4.3.10 Mae llawer yn digwydd o fewn y maes anableddau dysgu gydag amryw o gynlluniau ar waith, gan gynnwys datblygu hybiau cymunedol. Hyderaf y bydd y gwasanaeth yn sicrhau y bydd y datblygiadau hyn yn cael eu datblygu mewn ffordd sydd yn cydblethu gyda meysydd gwaith arall e.e. hybiau iechyd a gofal. Mae sawl ffordd gwaith trawsffurfio yn gysylltiedig â 'Cymru Iachach' ar y gweill ac mae'n hanfodol ein bod yn uchafu pob cyfle i gyd-weithio a gweithio yn integredig er mwyn osgoi dyblygu, osgoi gweithio mewn 'silo's' ac i greu system iechyd a gofal sydd yn syml a chysylltiedig i bobl Gwynedd. I'r perwyl hyn rwyf wedi rhoi her i'r Gwasanaeth i sicrhau eu bod yn cynnal y trafodaethau yma gyda'n partneriaid ar draws y sector. Nodir fod prosiect ar waith yn Tan y Marian, Pwllheli i drawsnewid y ddarpariaeth gefnogaeth ysbaid. Byddaf yn adrodd ar gynnydd y gwaith yma yn fy adroddiad nesaf.

4.3.11 Pwrpas y prosiect **Gwydnwch Cymunedol** yw adeiladu ar y cryfderau sydd o fewn ein cymunedau a cheisio cyd-gynhyrchu ystod lawn o gefnogaeth ataliol er mwyn ei gwneud hi'n haws i bobl barhau i fyw yn annibynnol yn eu cymunedau.

4.3.12 Nodwyd bod y **Gwasanaeth IAA** (*Information, Advice and Assistance*) wedi ei ymgorffori o fewn y 5 Tîm Adnodd Cymunedol ac wedi dathlu ei ben-blwydd cyntaf. Mae ffocws yn ystod y flwyddyn a fu wedi bod ar sefydlu'r trefniadau newydd ac mi fyddwn dros y misoedd nesaf yn rhoi sylw i ddatblygu'r gwasanaethau ymhellach.

4.3.13 Erbyn hyn, mae Tîm Llŷn wedi sefydlu grŵp tasg i edrych ar wella'r ddarpariaeth IAA ac i symud oddi wrth dderbyn cyfeiriadau yn unig ac i geisio cael datrysiad ar y pryd os yn bosib i'r trigolyn. Rwy'n falch o adrodd bod y tîm wedi cymryd perchnogaeth dros y newid yma ac mae'r drefn newydd yn weithredol ers ychydig wythnosau, gyda'r dystiolaeth gynnar yn dangos bod ansawdd y cyfeiriadau wedi gwella, a bod unigolion yn derbyn cyngor a gwybodaeth yn amserol heb oediad.

4.3.14 Bydd aelodau yn ymwybodol bod Strategaeth Gofalwyr Gogledd Cymru wedi ei fabwysiadu bellach sydd yn cydnabod pwysigrwydd gweithio mewn partneriaeth gyda gofalwyr o bob oedran. Mae'r strategaeth wedi arwain at ddatblygu a chyd gynhyrchu 'cynnig' i ofalwyr, sy'n cynnwys safonau gwasanaeth mae partneriaid yn ymrwymo i'w cyflawni. Adroddodd yr adran sut yr oeddynt yn mynd ati dros y misoedd nesaf gyda'r cynllun gweithredu i sicrhau ein bod yn ymrwymo yn llawn i'r safonau, gan adnabod y rhwystrau a sut y byddai bosib eu datrys. O ran yr Holiadur

Blynyddol sydd yn mynd allan i Ofalwyr fel rhan o ofyn Llywodraeth Cymru, gwelwyd bod 53.8% o Ofalwyr Gwynedd wedi adrodd eu bod yn “gallu gwneud y pethau sy’n bwysig i mi”, gyda 38.3% yn adrodd bod hyn yn digwydd weithiau, a’r gweddill yn dweud nad oeddynt yn gallu gwneud y pethau oedd yn bwysig iddynt. Mae hwn yn rhoi syniad i ni o farn gofalwyr a bydd hwn a’r wybodaeth fwy manwl gan unigolion yn ffordd i ni fesur llwyddiant ein datblygiadau yn y maes. Yn ogystal i hyn bydd yr Adran yn mynd ati i ddatblygu mesurau pellach o fewn y maes gofalwyr erbyn y cylch nesaf o adrodd.

4.3.15 Cynllun arall sydd yn ymwneud a gwydnwch cymunedol yw **‘Pontio’r Cenedlaethau’** ac mae hwn yn edrych ar wella sut mae cenedlaethau gwahanol yn cysylltu. Allbwn o hyn fydd ceisio atal unigrwydd drwy ddod pawb at ei gilydd i wneud gweithgareddau hwyliog a diddorol. Dros y misoedd diwethaf, mae’r Uned Llesiant wedi bod yn gweithio gyda Phennaeth Safle Dolgellau, Grŵp Llandrillo Menai ar raglen beilot rhwng eu myfyrwyr a phobl hŷn. Cynhaliwyd peilot llwyddiannus lle daeth unigolion oedd yn byw yn y gymuned i’r coleg a hefyd yng nghartref preswyl Cefn Rodyn i weithio gyda’r myfyrwyr ar wahanol weithgareddau. I’r dyfodol, bydd hyn yn cael ei weu i fod yn rhan o gwricwlwm rhai cyrsiau a hefyd bydd y peilot yma yn cael ei lledaenu i safleoedd eraill y Coleg. Rwyf yn bwriadu cynnal trafodaeth gyda rhai o’r cyd-aelodau ar y maes hwn i weld os oes cyfle i uchafu ymwybyddiaeth adrannau eraill o’r cyngor gyda’r agenda yma.

4.3.16 Braf yw cael adrodd bod y prosiect **‘Dementia Go’** yn mynd o nerth i nerth ac yn cael dylanwad pell gyrhaeddol i newid y stigma sydd ynghlwm â dementia. Byddwn yn adeiladu ar y gwaith da yma yn 2019/20 gyda gweithgareddau ychwanegol megis prosiect garddio gyda chartrefi a phêl droed cerdded.

4.3.17 Pwrpas y prosiect **Y Gweithlu a Recriwtio o fewn y Maes Gofal** yw sicrhau ein bod yn wir ddeall y broblem recriwtio i’r maes gofal yng Ngwynedd a’n bod yn gwneud popeth sydd o fewn ein gallu i ymateb.

4.3.18 Mae diffyg darpariaeth gofal cartref yn parhau yn broblem ym mhob rhan o’r Sir ac mae staff gofal cartref yn gwbl hanfodol ar gyfer cadw pobl hŷn gartref cyn hired â phosib. Byddwch yn ymwybodol bod y Cynllun Gofal Cartref wedi bod yn arbrofi ffyrdd newydd o gomisiynu gofal cartref. Rhagwelwn y bydd y gwaith trawsnewid Gofal Cartref heb os yn arwain at wella statws a delwedd swyddi gofalwyr cartref i’r dyfodol. Mae’r newid yn golygu ymddiried mewn staff rheng flaen, gofalwyr cartref yn dod yn rhan o dîm ehangach a thrwy amlygu’r llwybr gyrfa sy’n bosib yn y maes.

4.3.19 Rydym yn barhaus yn ceisio adnabod bylchau sy’n bodoli o ran sgiliau arbenigol. Un ffordd o wneud hyn yw dadansoddi patrymau sy’n amlygu eu hunain fel rhan o’r broses recriwtio. Un enghraifft benodol o hyn yw rôl y Therapydd Galwedigaethol. Mewn ymateb i hyn, mae enghreifftiau da yn bodoli o ran cydweithio gyda Cholegau megis Prifysgol Glyndŵr sydd wedi arwain at ddatblygu cwrs Therapydd Galwedigaethol rhan amser.

4.3.20 Mae themâu amlwg wedi eu hadnabod drwy'r gwaith manwl o ddeall y broblem recriwtio yng Ngwynedd ac mae'r themâu yma wedi ei gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu Gofal. Mae'r Adran wedi llunio rhaglen waith manwl wedi hyn a byddant yn adrodd ar gynnydd y flaenoriaeth yn y cyfarfodydd herio perfformiad. Drwy wella telerau gwaith gweithwyr yn y maes hwn a marchnata hyn, y gobaith fydd codi statws a delwedd y maes fel llwybr gyrfaal a denu mwy o ddiddordeb yn y maes. Edrychaf ymlaen at gael eich diweddarau.

5. MESURAU PERFFORMIAD

- 5.1** Gweli'r bod mesurau perfformiad wedi eu hymgorffori o fewn yr adroddiad lle'n berthnasol ond hoffwn wneud fy nghyd aelodau yn ymwybodol o ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar Fesurau Cenedlaethol o fewn y maes lechyd a Gofal. Nid yw'r mesurau sydd wedi eu cyflwyno i ni yn yr ymgynghoriad yn mesur gwerth i'r unigolyn. Mae'r mesurau yn parhau i arwain ni i fesur data rheolaethol helaeth ac yn ein harwain i fesur y pethau anghywir. Mae cryn bryder gennym ynglŷn â chyfeiriad Llywodraeth Cymru gyda'r mesurau cenedlaethol yma ac mae'r farn yr un fath ar draws Cymru. Byddaf ar ran y Cyngor yn anfon llythyr cadarn i Lywodraeth Cymru i leisio ein barn ac amlygu'r cyfeiriad yr ydym yn ei gymryd yng Ngwynedd.
- 5.2** Ni chafwyd y cyfle i herio y maes Darparu na lechyd Meddwl yn ystod y cyfarfod perfformiad. Rwy'n edrych ymlaen i dderbyn gwybodaeth am y gwasanaethau yma yn y cyfarfod nesaf ac yn awyddus iawn i ddeall y mesurau sydd yn gysylltiedig a'r gwasanaethu yma.

6. SEFYLLFA ARIANNOL / ARBEDION

6.1 Cynlluniau Blynyddoedd Blaenorol

- 6.1.1** Mae'r holl arbedion a thoriadau 2016/17 wedi eu gwireddu.
- 6.1.2** Gyda Chynlluniau 2017/18, mae'r Adran yn rhagweld risgiau o gyflawni arbedion un cynllun sef Gwella effeithlonrwydd gweithwyr maes. Oes angen dweud sut mae'r adran yn bwriadu delio efo'r risg?
- 6.1.3** Gyda Chynlluniau 2018/19, mae'r Adran yn rhagweld risg o gyflawni gweddill yr arbedion effeithlonrwydd gwerth £64k ar y cynllun Awtomeiddio prosesau cyllidol yr Adran. Er mwyn cwrdd â'r diffyg mae'r Adran am ystyried os oes modd cyflawni'r arbedion trwy ddulliau amgen.
- 6.1.4** Rhagwelir risgiau sylweddol o wireddu'r arbedion ar y cynllun Comisiynu'n ddoeth Gwasanaeth lechyd Meddwl sef cyfanswm o £100k. Mae bwriad i adolygu'r sefyllfa yn llawn dros y misoedd nesaf pryd fydd yr Adran yn ystyried ail-broffilio neu'n cyflwyno dulliau amgen o gyflawni.
- 6.1.5** Mae'r Adran yn rhagweld rhai risgiau o gyflawni'r arbedion o'r cynllun Integreiddio a thrawsnewid Gwasanaethau Pobl Hyn, balans o £510k. Mae'r Adran wedi rhoi adnodd ychwanegol mewn 3 ardal ac yn gobeithio penodi ymhellach trwy ddefnyddio adnodd y Bwrdd lechyd a Chronfa Gofal Integredig (CGI) (Integrated Care Fund – ICF) i gefnogi a chryfhau'r gwaith yma.

6.1.6 Cynlluniau Arbedion 2019/20

Mae cynlluniau arbedion o'r gyfundrefn newydd 2019/20 i gyd heblaw am un, un ai wedi eu gwireddu, ar drac i gyflawni'n amserol neu yn symud yn eu blaen. Yr un sydd hefo risgiau o gyflawni'r arbedion yw'r cynllun Ymestyn Egwyddorion Cynllun Peilot Alltwen ar draws y gwasanaeth, gwerth £133,500 yn 2019/20.

6.1.7 Mae sawl her arall posib yn gwynebu'r Adran ond yn fy marn, mae cynlluniau ICF (Llywodraeth Cymru) a'r bidiau trawsffurfio yn mynd i fod yn gymorth i wireddu'r arbedion.

6.1.8 O edrych ar y rhagamcanion ariannol presennol, mae'r Adran yn nodi risg o orwariant sylweddol ar ddiwedd y flwyddyn ariannol yma os na fydd y cynlluniau arbedion yn cael eu gwireddu. Mae'r gorwariant yn bennaf o fewn y Gwasanaeth Darparu. Mae'r Adran o'r farn bod rhan helaeth y gorwariant yma yn ymwneud a threfniadau o fewn y maes gofal cartref. Mewn ymateb, byddwch yn ymwybodol bod gwaith helaeth yn digwydd i geisio darparu'r gwasanaeth yma mewn ffordd fwy effeithlon drwy ein Cynllun Gofal Cartref. Yn ogystal i hyn, mae yna angen i waith dadansoddi manwl ddigwydd i ddeall y gyllideb yn iawn a deall yn benodol beth sydd yn arwain at y gorwariant. Bu i'r Adran Gyllid ac yr Adran Oedolion, lechyd a Llesiant amlygu'r angen am adnodd ychwanegol i wneud y gwaith yma ac rwy'n awyddus iawn i'r gwaith yma symud yn ei flaen ac adnabod yr adnodd sydd ei angen.

6.1.9 Un o brif heriau gorwariant yr Adran yw Gofal Iechyd Parhaus (CHC) ac yn fater sydd angen sylw a datrysiaid buan. Mae hi'n her gynyddol i geisio cytundeb lechyd ar gyfraniadau CHC. Mae anghytundeb cyson ac oedi ar benderfyniadau pecynnau a chyfraniadau yn arwain at gostau adnoddau staffio ayyb yn ogystal ar y gwasanaeth a'r gofal mae pobl Gwynedd yn ei dderbyn. Rwyf yn ymwybodol bod y Bwrdd Iechyd yn gwneud darn o waith ar CHC a bydd y Cyfarwyddwr yn cyfrannu i'r maes gwaith yma ac yn rhannu tystiolaeth sydd gennym o'r rhwystrau o fewn y system bresennol. Mae tystiolaeth o'r gwaith sydd yn digwydd yn Nhywyn o ran paratoi'r ffordd ar gyfer cyfuno cyllidebau hefyd yn cynnig dysgu a gwersi er mwyn symud y mater i ddatrysiaid buan.

7 CAMAU NESAF AC AMSERLEN

7.1 Dim i'w nodi.

8 UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

8.1 **Barn y Swyddogion Statudol:**

i. Y Swyddog Monitro:

Dim i'w nodi o safbwynt priodoldeb.

ii. Y Swyddog Cyllid Statudol:

Mae'r adroddiad yn nodi sefyllfa'r Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant o ran gwireddu'r cynlluniau arbedion sydd mewn lle, ac yn nodi'r risg sydd ynghlwm a rhai o'r cynlluniau. Bydd swyddogion Cyllid yn cynorthwyo'r Aelod Cabinet cyfrifol i fonitro'r cynnydd yn erbyn y cynlluniau yma, a byddwn mewn lle i adrodd ymhellach ar y cynnydd yn dilyn yr adolygiad cyllidol nesaf. Yn y cyfamser, fel mae paragraff 6.1.8 o'r adroddiad yn nodi, mae risg o orwariant sylweddol os na fydd cynlluniau arbedion yr Adran Oedolion yn cael eu gwireddu.

8.2 Barn yr Aelod Lleol:

8.2.8 Ddim yn fater lleol.

8.3 Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad:

8.3.8 Dim i'w nodi.

Atodiadau

Atodiad 1 – Mesurau Perfformiad Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant.